

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 262

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 15 april 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Regiovorming - Relatie tot het provinciale niveau

Op vrijdag 12 maart 2021 besliste de Vlaamse Regering om Vlaanderen in zeventien referentieregio's te verdelen. Enkel Limburg kreeg nog geen definitieve gebiedsafbakening voor de drie regio's die Vlaanderen voor ogen heeft. Eveneens op 12 maart 2021 gaf de minister te kennen dat de drie Limburgse regio's voor het paasreces zouden worden afgeklopt.

Een meerderheid van de Limburgse politici, de Limburgse gemeenten en het Limburgse middenveld is geen voorstander van een verdeling in drie regio's. Wij zijn van mening dat dit proces, althans voor Limburg, niet van onderuit gevoerd werd, en dat er niet voldoende draagvlak aanwezig is bij de lokale besturen, burgemeesters, gouverneur en middenveld.

Daarnaast merken we op dat het hele proces van de regiovorming niet strookt met de artikelen 1 en 2 van het Provinciedecreet. Dat decreet geeft een duidelijke taakomschrijving en missie mee aan de provincies: de provincies zijn het intermediaire bestuursniveau tussen het Vlaamse en het gemeentelijke niveau. De provincies beogen via het provinciale niveau bij te dragen tot de duurzame ontwikkeling van het provinciale gebied.

1. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de vooropgestelde afbakening van de regio's in Limburg? Werd er al een definitieve afbakening afgeklopt? Zo niet, op welke timing mikt de minister?
2. In de nota m.b.t. de regiovorming geeft de minister meermaals aan dat dit proces "van onderuit" dient te gebeuren, met burgemeesters als spil en waarbij "in samenspraak met de lokale besturen naar referentieregio's wordt toegewerkt". Uit het advies van de gouverneur, die de burgemeesters heeft geconsulteerd, bleek toch dat er in Limburg onvoldoende draagvlak is voor meerdere referentieregio's?

Vindt de minister dat er toch voldoende draagvlak is? En zo ja, waar baseert hij zich op?

3. In artikel 2 van het Provinciedecreet staat dat de provincie het "intermediair beleidsniveau tussen het Vlaamse en het gemeentelijke niveau" is. In zijn nota m.b.t. de regiovorming geeft de minister aan dat hij met de regiovorming coherentie in de intermediaire structuren wil brengen.

Is de regiovorming daarom geen aanval op de huidige werking van de provincies?

4. Overeenkomstig met de Grondwet zijn de provincies volgens artikel 2 van het Provinciedecreet bevoegd voor de regeling van de provinciale belangen, zoals de bovenlokale taakbeartiging. In zijn nota m.b.t. de regiovorming geeft de minister aan dat hij de bovenlokale ruimte wil saneren en hervormen.

Vindt de minister dat Vlaanderen zich ook hier niet mengt in provinciale bevoegdheden, aangezien de provincies per decreet instaan voor bovenlokale aangelegenheden?

5. In artikel 2 van het Provinciedecreet staat ten slotte dat de provincie instaat voor het "nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio". Het provinciale bestuursniveau is dus het bestuursniveau dat instaat voor gebiedsgerichte samenwerking.

Is de werkwijze van de minister daarom ook hier niet in strijd met de, per decreet vastgelegde, missie van de provincie? Heeft de minister ook adviezen gevraagd aan de bestendige deputatie en provincieraadsleden? Zo niet, waarom niet?

6. Onder de vorige Vlaamse Regering kregen de provincies reeds een meer afgelijnde taakomschrijving. Voor de komende jaren beloofde de minister de provincies bestuurlijke rust. Verder beloofde hij in het Vlaams Parlement om geen nieuwe bevoegdheden toe te wijzen, maar ook geen bevoegdheden af te nemen. Het burgemeestersoverleg, dat het bestuursorgaan van de referentieregio wordt, zal instaan voor strategische en transversale afstemming.

Is de minister niet van mening dat ook dit een bevoegdheid van de provincie is?

7. Is de minister van mening dat, gezien mijn eerdere vragen en artikel 2 van het Provinciedecreet, de regiovorming niet strookt met het Provinciedecreet? Zal het Provinciedecreet aangepast moeten worden om de interne Vlaamse staatshervorming mogelijk te maken? Indien niet, waarom niet?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 262 van 15 april 2021

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. Met de beslissing van de Vlaamse Regering van 12 maart 2021 werd beslist om de provinciegouverneur een adviesopdracht te geven om in Limburg drie referentieregio's af te bakenen. Hij heeft deze opdracht afgerond op vrijdag 16 april 2021. In één van de komende ministerraden zal ik voor Limburg een voorstel van afbakening aan de Vlaamse Regering voorleggen.
2. In de ontwerperegeling van 9 oktober 2020 werd als aanzet voor de discussie één regio Limburg afgebakend die samenviel met de provincie. Uit het toenmalige advies van de provinciegouverneur bleek dat een meerderheid van de lokale besturen vond dat deze provinciale afbakening een samenwerking op kleinere schaal niet mocht verhinderen. Daarnaast zou een regio Limburg veruit de grootste zijn van alle referentieregio's met 42 gemeenten. Bovendien blijft een supraregionale samenwerking mogelijk.

Er is daarom besloten om in de provincie Limburg toch meerdere referentieregio's af te bakenen. Het idee van een splitsing van Limburg berust op een misvatting. De provincie blijft bestaan. De Limburgse gemeenten krijgen bovendien de vrijheid om te kiezen of ze op subregionaal, regionaal of supraregionaal niveau samenwerken maar moeten de regiogrenzen respecteren.

3. De bedoeling van deze zinsnede in artikel 2, §1 Provinciedecreet is het duiden van de relatie van het provinciale beleidsniveau ten opzichte van het gemeentelijke en het Vlaamse beleidsniveau (Ontwerp van Provinciedecreet, *Parl.St.* VI.Parl. 2005-2006, 473/1, 33).

Als we in het kader van regiovorming spreken over "intermediaire structuren" hebben we het niet over het provinciale niveau, maar over alle samenwerkingsverbanden uitgaande van lokale besturen of van de federale, Vlaamse of provinciale overheid.

Bovendien zijn de regio's geen nieuwe bestuurslaag (zie het antwoord op vraag 6).

4. Artikel 2, §2 van het Provinciedecreet bevestigt de bevoegdheid van de provincies voor de aangelegenheden van provinciaal belang en vertaalt deze bevoegdheid in specifieke taken. Eén van de taken van de provincie is de bovenlokale taakbehartiging (art. 2, §2, eerste lid, 1°, Provinciedecreet). Het is niet zo dat 'bovenlokaal' in het dagelijks taalgebruik hetzelfde betekent als in het Provinciedecreet. De decreetgever was in 2005 zeer duidelijk: *"Het begrip bovenlokaal moet duidelijk worden gedefinieerd en onderscheiden van intergemeentelijke samenwerking én van gedeconcentreerde, al dan niet verzelfstandigde, Vlaamse diensten. Deze zijn hulpstructuren respectievelijk van de gemeenten en van de Vlaamse overheid. Deze hulpstructuren kunnen niet dienen om verdelings- of keuzevraagstukken van bovenlokale aard te beslechten. Zij worden opgericht voor de doelmatige uitoefening van welomschreven taken van gemeentelijk of Vlaams belang. De rechtstreekse band met de gemeenten of de Vlaamse overheid moet hierbij gevrijwaard blijven. Van zodra enkele gemeenten iets samen doen, betekent dit niet dat het bovenlokaal is. In eerste instantie moet worden uitgemaakt of een bevoegdheid een lokale aangelegenheid is. In dat geval kan deze bevoegdheid ook*

intergemeentelijk worden uitgeoefend: dit is dus duidelijk niet bovenlokaal.” (Ontwerp van Provinciedecreet, Parl.St. VI.Parl. 2005-2006, 473/1, 33.)

Regiovorming gaat over het vereenvoudigen van samenwerkingsverbanden die uitgaan van de gemeenten of van het Vlaamse niveau, over het maken van transversale afspraken op een burgemeestersoverleg en over het voeren van een geïntegreerd beleid voor de regio. Zoals duidelijk blijkt uit de parlementaire voorbereidingen van het Provinciedecreet is dit geen bovenlokale materie.

5. a) Een andere taak is het nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio, met inbegrip van samenwerkingsverbanden met of zonder rechtspersoonlijkheid (art. 2, §2, eerste lid, 3°, Provinciedecreet).

Eenzijds doet regiovorming geen afbreuk aan deze kerntaak van de provincies. Zij kunnen nog steeds initiatieven voor gebiedsgerichte samenwerking ontwikkelen. Anderzijds heeft dat punt in artikel 2 een vervolg. Deze taak wordt uitgevoerd *“zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van deel 3, titel 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.”* Dat onderdeel van het decreet lokaal bestuur bevat de regelgeving over intergemeentelijke samenwerking en zal in de loop van 2022 worden aangepast om de regiovorming een decretale basis te geven. Gebiedsgerichte samenwerking zal dus binnen de regiogrenzen moeten vallen, tenzij het een supraregionale samenwerking betreft of de samenwerking onder een algemene of individuele uitzondering valt.

- b) We hebben in het afbakeningstraject adviezen gevraagd van de ministers van alle relevante Vlaamse beleidsdomeinen en van de lokale besturen. De adviezen van de lokale besturen werden gecoördineerd in het advies van de provinciegouverneurs. Het stond de gouverneurs vrij om in het kader van hun adviesopdracht het standpunt van de provincieraad en/of de deputatie in te winnen. Zoals uit de adviezen blijkt, hebben een aantal gouverneurs dat effectief gedaan.
6. De regio's zijn geen nieuwe bestuurslaag of beleidsniveau. De regio's krijgen geen eigen bevoegdheden, geen eigen organen en geen eigen financiering. Het burgemeestersoverleg wordt dus ook niet het bestuursorgaan van de regio. Het is wel de plaats bij uitstek om in een overlegmodel te zorgen voor een coherent geïntegreerd regionaal beleid omdat het een overzicht geeft op de gehele regio. Door de vereenvoudiging die regiovorming doorvoert, wordt een strategische en transversale afstemming makkelijker. Dit wijkt niet af van de rol die de burgemeestersoverleggen vandaag al hebben en is niet strijdig met de bevoegdheden van de provincies.
 7. Uit de bovenstaande antwoorden kan u afleiden dat regiovorming niet in strijd is met het Provinciedecreet en dat dus geen aanpassingen aan het Provinciedecreet nodig zijn.